

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM UNIVERSITAR

la unitatea de curs **Istoria pedagogiei. Etnopedagogia**

Domeniul general de studiu: 14. Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 142. Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității: 142.03/141.09.04 Pedagogie în Învățământul
primar și Limba engleză
(Învățământ cu frecvență la zi)

Bălți, 2016

Elaborat: conf. univ., dr. **Ilie Nasu**

asist.univ. **Tatiana Panco**

asist.univ. **Tatiana Gînju**

Aprobat la ședința catedrei de Științe ale educației

Procesul-verbal nr.2 din 05.10.2016

Șef catedră _____ conf. univ., dr., **Tatiana Șova**

Aprobat la Consiliul Facultății de Științe ale educației, Psihologie și Arte

Procesul-verbal nr. 1 din 06.10.2016

Decanul facultății _____ conf. univ., dr., **Lora Ciobanu**

ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS

Istoria pedagogiei

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			C	S	L	Lucr ind.		
F.01.O.002 Pedagogie în Învățământul primar și Limba engleză	3	90	15	30	-	45	Examen	română/rusă

Etnopedagogia

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			C	S	L	Lucr ind.		
F.01.O.002 Pedagogie în Învățământul primar și Limba engleză	2	60	14	16	-	30	Examen	română/rusă

Numele, prenumele: Ilie Nasu

Titlul și gradul științific: conferențiar universitar, Dr.

Studii: 1966-1971, institutul pedagogic de Stat Al. Russo, Bălți.

1979-1983, Academia de științe pedagogice, Institutul de cercetări științifice în domeniul conținutului și metodelor de predare. Moscova.

Informație de contact: Email: nasu3344@gmail.com Tel. 076009097

Orele de consultații: 14.10-17.00

Competențe: Competențele necesare pentru predarea acestui curs au fost formate în perioada 1971-1979 în cadrul activității ca pedagog în școală, metodist la cabinetul metodic al secției orașănrești de învățământ Bălți (1972-1978), inspector școlar la secția orașănească de învățământ Bălți (1978-1979), seminarele instructive a cercetărilor internaționale TIMSS, PIRLS: Berlin, Germania-1998, Boston, SUA-1998, Paris, Franța-1999, Veilington, Noua Zeelandă-2001, Roma, Italia-2003, București, România-2006...

Numele, prenumele: Tatiana Gînju

Titlul și gradul științific: lector universitar

Studii:

- 1999 – 2002, Colegiul pedagogic „Ion Creangă” din Bălți
- 2002-2007, USB, Facultatea Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, licențiat în pedagogie, specialitatea Pedagogie în Învățământul primar și preșcolar
- 2007–2008, USB , Facultatea Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, ciclul II, masterat, Specialitatea Pedagogie.
- 2011 - 2015, studii de doctorat la specialitatea 13.00.02. - Teoria și metodologia instruirii (Educație artistică) la USARB.
- *Competențe:* Competențele necesare pentru predarea acestui curs au fost formate în perioada 2009 – 2012 în cadrul proiectului „Învățarea Centrată pe cel ce învață”, implementat cu sprijinul financiar al UNICEF Moldova, obținând certificat de formator local/instituțional în problematica *Educației centrate pe cel ce învață*. Universitatea de Stat din Moldova, mun. Chișinău.

Informație de contact: 068277256, tginju@list.ru

Orele de consultații: 14.20-16.20

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Istoria pedagogiei

Istoria pedagogiei familiarizează studenții cu apariția și evoluția pedagogiei în diverse perioade istorice, despre ideile pedagogice ale celor mai importanți filosofi ai omenirii. Studenții au posibilitatea să studieze și să analizeze ideile marilor pedagogi, care au contribuit la fundamentarea pedagogiei moderne.

Etnopedagogia

Cursul de etnopedagogie reprezintă baza teoretico-metodologică de pregătire a viitorului pedagog. El asigură pregătirea studentului cu cunoștințe și deprinderi practice despre procesului educativ în societate și contribuie la formarea lui ca pedagog.

PRECONDIȚII

Istoria pedagogiei

Pentru a se înscrie la cursul „Istoria pedagogiei” studentul trebuie să posede cunoștințe dobândite în cadrul cursurilor Pedagogie; Filosofia educației; Didactica generală.

Etnopedagogia

Cursul se cere de promovat după studierea cursului de Pedagogie, Istoria pedagogiei și Psihologie generală.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

CP1. Abordarea conceptuală a procesului educațional în baza cunoașterii și punerii în aplicare a modelelor, categoriilor și principiilor educației.

CP2. Proiectarea și realizarea cercetărilor în problematica educațională prin identificarea soluțiilor optime pentru realizarea unei educații de calitate.

CT3. Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

FINALITĂȚILE CURSULUI

Istoria pedagogiei

La nivel de cunoaștere:

- să definească conceptele de bază ale unității de curs *Istoria pedagogiei*;
- să relateze despre ideile pedagogice ale marilor filosofi;
- să identifice cunoștințele generale de bază necesare profesiei (dascăl – educator, învățător, profesor).

La nivel de aplicare:

- să stabilească conexiuni între rezultatele cunoașterii, între enunțurile teoretice și practice specifice disciplinei;
- să argumenteze rolul istoriei pedagogiei în formarea profesională;
- să compare raportul dintre instruire – educare – acțiune practică prin analiza transdisciplinară a diverselor concepte, modele teoretice, idei examinate în cadrul unității de curs.

La nivel de integrare:

- să aprecieze importanța socială și educațională a „Istoriei pedagogiei”;
- să propună activități metodico-științifice în legătură cu unitatea de curs;
- să argumenteze relația istoriei pedagogiei cu celelalte științe ale educației.

Etnopedagogia

La finele cursului studentul va fi capabil:

La nivel de cunoaștere:

- să definească conceptele de bază ale unității de curs *Etnopedagogie*;
- să relateze despre ideile pedagogice ale marilor filosofi;

La nivel de aplicare:

- să stabilească conexiuni între rezultatele cunoașterii, între enunțurile teoretice și practice specifice disciplinei;
- să argumenteze rolul etnopedagogiei în formarea profesională;

- să compare raportul dintre instruire – educare – acțiune practică prin analiza transdisciplinară a diverselor concepte, modele teoretice, idei examinate în cadrul unității de curs *Etnopedagogie*.

La nivel de integrare:

- să aprecieze importanța socială și educațională a „Etnopedagogiei”;
- să propună activități metodico-științifice în legătură cu unitatea de curs;
- să argumenteze relația etnopedagogiei cu celelalte științe ale educației.

CONȚINUTURI

Istoria pedagogiei

Nr.	Conținutul tematic	Numărul de ore		
		Zi		
		C	S	L
1.	Istoria pedagogiei. Noțiuni generale, obiective educaționale, finalitate practică.	2	2	-
2.	Gândirea despre educație în Antichitate 1. Educația Spartană 2. Educația Ateniană 3. Concepția pedagogică la: Platon, Aristotel, Democrit, Marcus Fabius Qvintilianus	2	2	-
3.	Pedagogia creștină. 1.Orientarea generală a educației în primele secole creștine 2.Idei pedagogice ale teologilor creștini 3. Reprezentanți ai pedagogiei creștine	2	2	-
5.	Educația în gândirea părinților bisericii și a filosofilor creștini (Clement Alexandrinul; Tertulian; Origen; Vasile cel Mare; Grigore din Nazians; Ioan Gură de Aur; Ieronim; Augustin; Toma de Aquino).	-	2	-
6.	Pedagogia în perioada Renașterii (Erasmus din Rotterdam; Juan Luis Vives; Michel de Montaigne; Thomas Morus; Tommaso Campanella).	2	2	-
7.	Gândirea despre educație în Epoca Modernă: Jan Amos Comenius (1592-1670) - Fondatorul pedagogiei ca știință; Francois Fenelon; John Locke; Immanuel Kant.	2	2	-
8.	Opera lui Jean - Jaques Rousseau (1712-1778) „Emil sau	-	2	-

	despre educație”			
9.	Sistemul de educație și instruire în concepția lui G.H. Pestalozzi	-	2	-
10.	Gândirea pedagogică a lui J.F. Herbart (1776-1841); F.A. Frobel (1782-1852); H. Spencer (1820-1903)	-	2	-
11.	Premisele pedagogice ale pedagogilor ruși – K.D. Ușinski și L.N.Tolstoi	2	2	-
12.	Pedagogia experimentală (Alfred Binet; Ernst Meumman; Wilhelm August Lay; Ellen Key	-	2	-
13.	Educația Nouă (Maria Montessori; Ovide Decroly; Edouard Claparede; Adolphe Ferriere; Roger Cousinet; Celestin Freinet).	2	2	-
14.	Repere pedagogice în secolul XX (Emile Durkheim; John Dewey; Eduard Spranger; Anton Semionovici Makarenko).	-	2	-
15.	Gândirea pedagogică în Moldova în a doua jumătate a sec. XIX-lea.	-	2	-
16.	Gheorghe Asachi – organizatorul învățământului național din Moldova	-	2	-
17.	Oră de totalizare	1	-	-
	Total	15	30	-

Etnopedagogia
CONȚINUTURI

Nr.	Conținutul tematic	Numărul de ore		
		Zi		
		C	S	L
1.	Bazele teoretico-metodologice ale etnopedagogiei Obiectul etnopedagogiei. Istoric. Evoluția etnopedagogiei	2	-	-
2.	Etnopedagogia în viziunea pedagogilor clasici.	2	-	-
3.	Educarea omului ideal în pedagogia populară Concept social de om ideal, trăsături naționale	2	-	-

4.	Educația morală ca component principal în etnopedagogie	-	2	-
5.	Rolul educației prin muncă a copilului în etnopedagogie	-	2	-
6.	Rolul mediului în educarea personalității în etnopedagogie	-	2	-
7.	Rolul educatorului în pedagogia populară	-	2	-
8.	Cultura pedagogică fundament al progresului social	-	2	-
9.	Mijloacele etnopedagogiei	2	-	-
10.	Factorii dezvoltării pedagogiei populare	2	2	-
11.	Etnopedagogia în condițiile contemporanității.	2	-	-
12	Familia și școala fundmente ale etnopedagogiei în societate.	-	2	-
13.	Realizarea/utilizarea elementelor etnopedagogiei în procesul instructiv-educativ.	2	2	-
	Total	14	16	

ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

Istoria pedagogiei

Nr.	Tipul, forma activității	Număr ul de ore	Criterii de evaluare
		ZI	
1.	Studiul notițelor de curs, suportului de curs, manualelor.	10	-însușirea principalelor noțiuni, idei filosofice, teorii. - cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
2.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc.în baza bibliografiei recomandate.	16	- dezvoltarea listei bibliografice. - mod personal de abordare și interpretare.

			- lecturarea critică, profund argumentată
3.	Elaborarea referatelor	15	-subiect acoperit în profunzime -structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii) -utilizarea coerent-analitică a conceptelor -identificarea și analiza principalelor aspecte ale temei. -originilitate și creativitate -surse adecvate și citare corectă
4.	Elaborarea unui glosar explicativ al termenilor-cheie	2	
5.	Elaborarea hărții conceptuale	2	
Total		45	

Etnopedagogia
ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

Nr.	Tipul, forma activității	Numărul de ore	Criterii de evaluare
		ZI	
6.	Studiul notițelor de curs, suportului de curs, manualelor.	10	-însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii - cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
7.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei recomandate.	10	- dezvoltarea listei bibliografice - sisteme de învățământ: SUA, Federația Rusă, Anglia plus 2 țări la alegerea personală: structura, noutăți, concluzii, propuneri... - mod personal de abordare și interpretare. - lecturarea critică, profund

			argumentată
8.	Elaborarea referatului „....”	10	-subiect acoperit în profunzime -structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii) -utilizarea coerent-analitică a conceptelor -identificarea și analiza principalelor aspecte ale temei. -concluzii -originilitate și creativitate -surse adecvate și citare corectă
Total		30	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică *Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În scopul formării competențelor de domeniu prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Nota finală la disciplină (de regulă cifră întreagă fără zecimale) însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, lucrărilor de laborator, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen. Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de licență/masterat, constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen – 40 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat obiectivele curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente;
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale;
- nu a susținut teza/proiectul anual la unitatea de curs respectivă;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat).

Subiecte pentru evaluarea finală (examen)

Istoria pedagogiei

1. Descrieți viața și activitatea lui I. A. Comenius
2. Descrieți structura sistemului de învățământ propusă de I.A. Comenius
3. Dezvăluți actualitatea ideii lui J. J. Rousseau despre educația liberă și naturală
4. Descrieți periodizarea vîrstelor efectuată de Platon și Aristotel
5. Descrieți viața și activitatea lui J.J.Rousseau
6. Argumentați activitatea pedagogică reformistă a lui K. D. Ușinski
7. Dezvăluți concepția lui K. D. Ușinski despre pregătirea specialiștilor
8. Descrieți viața și activitatea lui L. N. Tolstoi
9. Descrieți situația învățământului în Moldova în epoca lui G. Asachi
10. Dezvăluți fundamentarea pedagogiei non-violente de către L. N. Tolstoi
11. Dezvăluți concepția pedagogică a lui I. Creangă
12. Dezvăluți concepția pedagogică a lui M. Eminescu
13. Descrieți obiectul de studiu și izvoarele istoriei pedagogiei
14. Comparați educația în Grecia și Roma Antică
15. Descrieți metodică dezvoltării spiritului de observație propusă de Pestalozzi
16. Comparați educația în orînduirea comunei primitive și în cea sclavagistă
17. Relatați despre educația în orînduirea feudală
18. Educația umanistă în perioada renașterii (Fr. Rabelais; Mishel de Montaigne; Thomas Morus; Thomasso Campanella)
19. Argumentați teoria lui Fr. Fenelon- refeitor la educația fetelor
20. Argumentați ideia lui Herbart despre întemeierea pedagogiei ca disciplină științifică
21. Argumentați ideia lui Fr. Froebel despre constituirea unei teorii a educației pentru vîrsta preșcolară
22. Concepția pedagogică a socialiștilor utopiști (Saint Simon; Robert Owen)
23. Argumentați ideile pedagogice ale lui J. Locke despre educația gentelmenului
24. Tendințe dominante ale reformei învățământului pe plan mondial
25. Descrieți curentele pedagogiei contemporane (P.neotomistă și P. experimentalistă)
26. Relatați despre ideile pedagogice oglindită în operele lui D. Cantemir

Etnopedagogia

1. Descrieți fundamentele pedagogiei populare și ale etnopedagogiei.
2. Caracterizați etnopedagogia generală și cea națională.

3. Evidențiați particularitățile pedagogiei și ale educației populare.
4. Denumiți și caracterizați noțiuni și fenomene ale pedagogiei populare.
5. Descrieți aspectele etnopedagogice ale muncii educaționale.
6. Denumiți și caracterizați conceptul de etnopedagogie și funcțiile ei.
7. Enumerați surse spirituale ale pedagogiei populare.
8. Caracterizați natura și începutul tradițiilor educaționale populare.
9. Descrieți problemele educaționale ale folclorului.
10. Argumentați noțiunile de etnografie și folclor.
11. Enumerați tipurile folclorului.
12. Argumentați valoarea educativ-pedagogică a folclorului moldovenesc.
13. Argumentați valoarea educativă a folclorului pentru copii (basmе, proverbe, zicători, legende).
14. Argumentați valoarea educativă a folclorului de calendar.
15. Caracterizați ciclul obiceiurilor de familie.
16. Caracterizați folclorul-tradițiile și obiceiurile poporului.
17. Descrieți datina de familie: nașterea, căsătoria, moartea.
18. Descrieți datina de calendar: de iarnă, de primăvară, de vară, de toamnă.
19. Caracterizați problemele abordate de pedagogie populară.
20. Argumentați rolul familiei în educația copiilor.
21. Caracterizați educația intelectuală și prin muncă.
22. Caracterizați educația fizică și estetică.
23. Caracterizați educația morală.
24. Argumentați educația populară a clasicilor pedagogici: J.A. Comenius, K.D. Ușinski, A.S. Makarenko, V.A. Suhomlinski, I. Creangă.
25. Argumentați cultura pedagogică și progresul spiritual al poporului.
26. Caracterizați cultura pedagogică, importanța și conținutul ei.
27. Descrieți tradițiile pedagogice și locul lor în cultura spirituală a poporului.
28. Enumerați și caracterizați fenomenele pedagogice ale vieții poporului.
29. Descrieți poporul ca creator al culturii pedagogice.
30. Descrieți idealul popular al omului.
31. Caracterizați omul perfect ca scopul educației populare.
32. Descrieți caracterul etnic al omului perfect.
33. Enumerați și caracterizați căile educației ale omului perfect.
34. Numiți și caracterizați mijloacele pedagogiei populare: proverbe, ghicitori, cântecele populare, povești.

35. Enumerați și descrieți factorii educației populare: natura, jocul, cuvântul, munca, tradițiile, arta, religia, modelul ideal.
36. Argumentați funcționalitatea contemporană a pedagogiei populare.

RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

Istoria pedagogiei

Obligatorie:

1. Andruș O. Cristomație la istoria pedagogiei . Chișinău, 1959.
2. Axentii I. Gîndirea pedagogică în Basarabia (1918-1940). Studiu istorico-pedagogic. Chișinău ,2006.
3. Bîrsănescu S. Academia domnească din Iași. București, 1962.
4. Cibotaru T. Istoria învățămîntului și a gîndirii pedagogice în Moldova. Chișinău, 1991.
5. Constantinov N.A. Istoria pedagogiei. Chișinău, 1978.
6. Cucoș C. Istoria gîndirii pedagogice. Iași: Polirom, 1997.
7. Cucoș C. Istoria pedagogiei: Idei și doctrine pedagogice fundamentale. Iași: Polirom, 2001. ISBN: 973-683-642-8.
8. Stanciu I. Istoria pedagogiei. București: Editura didactică și pedagogică, 1993.

Suplimentară:

9. Enescu N., Asachi G. Organizatorul școlilor naționale din Moldova. București, 1962.
10. Eșanu A. Cultură și civilizație medievală românească. Chișinău: Editura ARC, 1996.
11. Stanciu I. O istorie a pedagogiei universale și românești pînă la 1900. București, 1977.
12. Vasile V. Pagini nescrise din istoria pedagogiei și a culturii românești. București, 1995.

Etnopedagogia

Bibliografie obligatorie:

1. Alecsandri V., Balade moldovenești, Chișinău, 1956.
2. Berger, G., *Omul modern și educația sa*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
3. Botezatu Gr. Crestomație de folclor moldovenesc, Chișinău, 1989, 416 p.
4. Creangă I., Opere alese, Chișinău.
5. Duminică Stela, Nastas Svetlana, Culegere de texte: Chișinău, 2012, 64 p.
6. Eminescu M., Poezia populară, Chișinău.
7. Silistraru Nicolae, Etnopedagogie, Chișinău, 2003, 269 p.
8. Vulcănescu R., Dicționar de etnografie, Ed. Albatros, București.

9. Волков, Г., *Этнопедагогика: Учеб. для студ. сред. и высш. пед. учеб. Заведений*, М.: Издательский центр «Академия», 1999.
10. Васильцова, З., *Мудрые заповеди народной педагогики*, М., 1983.
11. Макаренко, А., *Книга для родителей // Пед. соч. в 8 т. Т.5*, М.: Педагогика, 1984.
12. Ушинский К. Д., *Избранные педагогические сочинения*, Вопросы воспитания, Москва, 1953 г, 642 с.
13. Бэешу Н., *Эстетика молдавского фольклора*. Кишинёв, 1974.